

Häme
Luonnonvarayksikkö

Yhteenvedo ehdotuksesta Kanta- ja Päijät-Hämeen merkittäviksi tulvariski- alueiksi saaduista lausunnoista

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on arvioinut vesistöjen vedenpinnan noususta aiheutuvat tulvariskit Kanta- ja Päijät-Hämeen alueella. Arvioinnin perusteella ELY-keskus on valmistellut ehdotuksen alueista, joilla vesistöjen noususta aiheutuva tulvariski voi olla merkittävä.

Asiasta kuuleminen ja vireilläolosta tiedottaminen

Kuulutus ja asiakirjojen esilläpito

Kuuleminen ehdotuksesta Kanta- ja Päijät-Hämeen merkittäviksi tulvariskialueiksi järjestettiin 15.3.-17.6.2024. Kuulemisen asiakirjat olivat julkisesti nähtävillä ELY-keskuksen verkkosivuilla ja toimialueen kunnissa sekä osoitteessa www.lausuntopalvelu.fi. Ehdotuksen tausta-asiakirjat eli vesistöalueille laaditut tulvariskien alustavat arvioinnit olivat nähtävillä sähköisesti ympäristöhallinnon verkkopalvelussa osoitteessa www.vesi.fi/trh/.

Lausuntopyynnöt

Hämeen ELY-keskus pyysi toimialueensa kunnista lausuntoa ehdotuksesta merkittäviksi tulvariskialueiksi 15.4.2024. Kuntien lisäksi lausuntopyyntö lähetettiin Etelä-Suomen aluehallintovirastolle, Museovirastoon, Hämeen ja Päijät-Hämeen liittoon sekä Kanta- ja Päijät-Hämeen pelastuslaitoksille. Lausunto pyydettiin myös Hämeen alueella toimivalta Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueelta, Kainuun ELY-keskuksen patoturvallisuusviranomaiselta sekä Hämeen ELY-keskuksen elinkeinot, työvoima ja osaaminen -vastuualueelta ja SOVA-viranomaiselta. Lausuntopyyntö oli myös kuulemisen ajan avoinna osoitteessa www.lausuntopalvelu.fi.

Lausunnot ehdotuksesta

Hämeen ELY-keskus sai ehdotuksesta 10 lausuntoa. Yksityishenkilöltä saatiin lausuntopalvelun kautta yksi hyväksyvä kannanotto. Seuraavassa on esitetty saadut lausunnot sekä Hämeen ELY-keskuksen vastineet niihin lausuntoihin, joihin ELY-keskus on katsonut tarpeelliseksi vastata.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto

- Aluehallintovirastolla ei ole huomautettavaa ehdotukseen.

Kainuun ELY-keskuksen patoturvallisuusviranomainen

- Ei huomautettavaa esityksistä merkittäviksi tulvariskialueiksi. Patoturvallisuusviranomainen nosti useita huomioita patoturvallisuuteen liittyvän tiedon esittämisestä tulvariskien hallinnan yhteydessä.

23.10.2024

Hämeenlinnan kaupunginmuseo

- Alueellinen vastuumuseo on tutustunut ehdotuksen aineistoon ja toteaa, ettei sillä ole siitä huomautettavaa kulttuuriympäristön osalta.

Väylävirasto

- Väyläviraston näkemyksen mukaan ELY-keskukset ovat tunnistaneet ja rajanneet vesistöjen ja rannikkoalueen merkittävät ja muut tulvariskialueet asianmukaisin perustein. Väylävirasto pitää tärkeänä sidosryhmien vuorovaikutusta tulvariskien hallintasuunnitelmien laatimisen eri vaiheissa ja haluaa osaltaan olla tarpeen mukaan mukana työssä, sillä tulvariskit voivat aiheuttaa merkittävää haittaa väylänpidolle ja liikenteelle etenkin ilmastomuutoksen edetessä.

Suomen Omakotiliitto ry

- Suomen Omakotiliitto ry:n lausunto sisälsi lukuisia huomioita tulvariskien hallinnasta ja maankäytön suunnittelusta pientaloasukkaiden näkökulmasta. Liitto muistuttaa asukkaille tarjotun tiedon ja kattavasti tavoittavan tiedotuksen tärkeydestä.

Hämeen ELY-keskuksen SOVA-viranomainen lain viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (200/2005) näkökulmasta

- Valmisteluasiakirja on selkeästi laadittu, mutta melko yleispiirteinen. Hämeen ELY-keskus kannustaa esittämään jo valmisteluasiakirjassa, sekä myöhemmin laadittavassa ympäristöselostuksessa konkreettisemmin mm. suunnittelun lähtökohtia, vaikutusmekanismeja ja ympäristöarvioinnissa käytettäviä menetelmiä, jolloin niiden sisältöön ja laajuuteen on myös mahdollista ottaa tarkemmin kantaa.

Asikkalan kunta

- Asikkalan kunta mainitsee kaava-alueellaan sijaitsevan Ämmälänhaka-nimisen asuinalueen, joka kärsii kellarien kastumisesta ja pihojen vettymisestä. Riski tulvalle ei kuitenkaan ole merkittävä. Muita erityisiä tulvariskialueita ei ole tiedossa.

Hämeen ELY-keskuksen vastine Asikkalan kunnan lausuntoon

- Hämeen ELY-keskus kiittää Asikkalan kuntaa lausunnosta sekä Ämmälänhaan alueen ongelmien saattamisesta ELY-keskuksen tietoon. Samaan aikaan vesistötulvien arvioinnin kanssa kuntien tehtävänä on hulevesitulvariskien arviointi. Hämeen ELY-keskus suosittelee, että sadevesien kertymisestä kärsiviä alueita käsitellään hulevesitulvariskien arvioinnin yhteydessä tarkemmin.

Heinolan kaupunki

- Heinolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen toteaa, että Heinolassa, Hartolassa, litissä ja Sysmässä ei ole tunnistettu maakunnallisesti merkittäviä tulvariskialueita.

Orimattilan kaupunki

- Orimattilan ympäristövaliokunta puoltaa Hämeen ELY-keskuksen ehdotusta olla nimeämättä merkittäviä tulvariskialueita Päijät-Hämeen maakunnan alueelle.

23.10.2024

Riihimäen kaupunki

- Riihimäen kaupunki suhtautuu varoen ehdotukseen poistaa Riihimäen keskusta merkittävien tulvariskialueiden joukosta. Alueelle kohdistuu merkittävä rakentamisen paine, mikä korostaa tarvetta tulvariskin hallintatoimien jatkuvaan huomioimiseen.
- Riihimäen kaupunki pitää erittäin tärkeänä, että yhteistyö Hämeen ELY-keskuksen kanssa jatkuu tiiviinä myös tulevaisuudessa. Kaupunki toivoo, että ELY-keskus jatkaa aktiivisesti omia toimenpiteitään, kuten HECRAS-mallin päivittämistä, mitkä ovat olennaisia työkaluja tulvariskien ennustamisessa ja hallinnassa.
- Riihimäen kaupunki sitoutuu jatkamaan yhteistyötä ELY-keskuksen kanssa varmistukseen, että tulvariskit huomioidaan kaikessa suunnittelussa, erityisesti kaavoituksessa ja alimmissa rakentamiskorkeuksissa.
- Vaikka tulvariskien hallintasuunnitelmassa esitetyt Riihimäen keskeisimmät toimenpiteet on toteutettu, olisi kaupungin näkemyksen mukaan ollut turvallisempaa tehdä arvio merkittävän tulvariskialueen poistamisesta vasta kun HECRAS-malli olisi ollut päivitetty ja sitä myöden mallilla todistettu tulvariskin Riihimäellä vähentyneen.

Hämeen ELY-keskuksen vastine Riihimäen kaupungin lausuntoon

- Hämeen ELY-keskus kiittää Riihimäen kaupunkia kattavasta ja hyvin perustellusta lausunnosta. Yhteistyö ELY-keskuksen ja kaupungin välillä on myös ELY-keskuksen näkemyksen mukaan erityisen tärkeää tulvariskien hallintatyön kannalta. Mikäli Riihimäen keskusta jätetään nimeämättä merkittäväksi tulvariskialueeksi, voidaan yhteistyötä jatkaa jopa entistä tiiviimmin tärkeimpien sidosryhmien kanssa itse muodostamamme tulvaryhmässä.
- Riihimäen keskustan muuttaminen muuksi tulvariskialueeksi ei muuta sitä, että alueen tulvariskien hallintaa on jatkettava ja alue on tulevaisuudessakin Hämeen tärkein tulvariskikohde.
- Mikäli Riihimäen kaupungin tarkoittaman virtausmallin päivitys ja sen avulla luotavat tulvakartat paljastavat, että tulvariski ei ole riittävästi pienentynyt tehdyillä toimenpiteillä, tulvariskialueen nimeämättä jättäminen ei ole este uusien toimenpiteiden suunnittelulle tai toteuttamiselle, eikä alueen nimeämiselle uudelleen vuonna 2030.

Jatkotoimenpiteet

Lausuntojen perusteella ei ole tarpeen muuttaa ehdotusta Kanta- ja Päijät-Hämeen merkittäviksi tulvariskialueiksi.

Maa- ja metsätalousministeriö nimeää loppuvuodesta 2024 ELY-keskusten ehdotuksesta merkittävät tulvariskialueet, ja asettaa niille tulvaryhmät. Merkittävillä tulvariskialueille päivitetään tulvavaara- ja tulvariskikartat sekä suunnitelmat tulvariskien hallitsemiseksi. Muilla kuin merkittävillä tulvariskialueilla ELY-keskus jatkaa tulvariskien hallinnan edistämistä tulvariskilain mukaisesti koko toimialueellaan.